GAZETA POLSKA

Prenumerata w miéjscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 1.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 1 Stycznia 1829 roku w Czwartek.

WIADOMOŚCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

Kommissja województwa augustowskiego.

Uwiadamia interessowanych, iż na dniu 30 stycznia 1829 r. odbędzie się licytacja w biórze kommissarza obwodu łomżyńskiego, na reparacją kościoła w Nowogrodzie; ktoby więc życzył sobie podjęcia się téj entreprysy, winien na tym terminie znajdować się, i być konkurentem. Summa anszlagowa na ten przedmiot wynosi ogółem złp. 1608 gr. 5 ½, od któréj licytacja zaczynać się będzie; konkurenci zatém w stosunku téj summy jedną dziesiątą część na vadium, bąć w gotowiźnie bąć w papierach, przed licytacją złożyć są obowiązani, a o dalszych warunkach w terminie licytacji będą uwiadomieni. — w Suwałkach, dnia 18 grudnia r. 1828. — w zast. prezesa *Nieniewski.* — Sekretarz jlny *Tomicki.*

Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.

Stosownie do reskryptu kommissji rządowéj spraw wewnętrznych i policji z dnia 16 bież. mca Nro $\frac{5801}{371}$ na dostawę 510 sążni kubicznych kamieni i 50 sążni kubicznych zwiru czysto arfowanego, do konserwacji ulic w mieście Warszawie na rok przyszły 1829, ogłasza niniejszém licytacją publiczną in minus, do odbycia któréj przeznaczając stanowczy termin na dzień 7 stycznia 1829 na godzinę 3 z południa, w ratuszu głównym w sali zwykłych posiedzeń, wzywa chęć podjęcia się powyższéj entreprysy mających, aby zaopatrzeni w vadium w gotowiźnie: *a*) na dostawę kamieni złp. 3,400. *b*) na dostawę zwiru złp. 290 — w terminie i miejscu oznaczoném znajdować się chcieli. Warunki do licytacji w każdym czasie w biórze urzędu municypalnego przejrzane bydź mogą.— Działo się na posiedzeniu w ratuszu głównym miasta stołecznego Warszawy, dnia 21 mca grudnia r. 1828. — Radca stanu prezydent *Woyda.* — Sekretarz jeneralny *Jahołkowski.*

Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.

Stosownie do reskryptu kommissji rządowéj spraw wewnętrznych i policji, z dnia 18 b. m. Nro $\frac{5815}{433}$ na dostawę 700 sążni kubicznych kamieni polowych, do robót około nadbrzeża kamiennego przy ulicy Solec, w roku przyszłym 1829 potrzebnych; ogłasza się niniejszém licytacja publiczna in minus, do odbycia któréj przeznaczając termin stanowczy na dzień 12 stycznia 1829 na godzinę 3 z południa, w ratuszu głównym w sali zwykłych posiedzeń, wzywa chęć podjęcia się powyższéj dostawy mających, aby zaopatrzeni w vadium w gotowiźnie w summie złp. 2000 w terminie i miejscu powyżéj wskazanych znajdować się chcieli. Warunki do licytacji w każdym czasie w biórze urzędu municypalnego przejrzane bydź mogą. Działo się na posiedzeniu w ratuszu głównym miasta stołecznego Warszawy dnia 21 mca grudnia r. 1828. Radca stanu prezydent *Woyda* — Sekretarz jeneralny *G. Jahołkowski.*

Aukcya ruchomości.

Na dniu 7mym stycznia roku przyszłego 1829 i następnych o godzinie 2giéj z południa, w domu Dobrycza przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Nrem 455 w Warszawie położonym, na drugiém piętrze, sprzedawane będą przez publiczną licytacją, za gotowe natychmiast płacić się miane pieniądze, wszelkie ruchomości, do pozostałości niegdy Jana Bogumiła Freyer, doktora medycyny i chirurgji należące, jako to: zegarek złoty, repetier z dewiskami złotemi, zegary stołowe i scienny, numizmata różne srebrne, meble, obrazy olejno malowane, garderoba, bielizna, pościel, żelastwo, bibljoteka z różnych dzieł lekarskich, filozoficznych, chemicznych i teologicznych składająca się, i inne tym podobne rzeczy, a to z mocy uchwały rady familijnéj nieletnich sukcessorów Freyera, i w skutek upoważnienia prezesa trybunału cywilnego wctwa mazowieckiego, o czém podpisany rejent chęć kupna mających niniejszém zawiadamia. — w Warszawie d. 29 grudnia 1828 r. Cesław *Kowalewski* K. W. M.

Na mocy upoważnienia W. assessora Gruszeckiego dnia 16 grudnia 1828 roku, wzywam strony interessowane, ażeby przeciwko planowi rozdziału szacunku z dóbr Oszczepalina, niegdyś do Marcina Chylińskiego należących, pochodzącego, w kancellarji pisarza trybunału Lubelskiego złożonemu; w przeciągu dwóch miesięcy, zarzuty jakie mieć mogą, zadyktowali, w przeciwnym razie, plan rozdziału zamknięty i zatwierdzony zostanie.— Lublin dnia 20 grudnia 1828 r.— Kurator massy Marcina Chylińskiego. Jan *Czyński*. Patron.

— *Licytacja.* — Dnia 2 stycznia 1829, o godzinie 10 rano w Warszawie przy ulicy Długiéj Nr. 489 Litt. A, 4000 funtów kawy i zegar; zaś o godzinie 2, Nr. 3140 różne meble przy ulicy Marymontskiéj; i o godzinie 3 na targu Muranów: konie, bryczka i wóz, przez licytację sprzedane zostaną.— Warszawa d. 31 grudnia 1828 r.

Fr. Rydecki K. S.

Redakcja Gazety Rządowéj ma honor donieść publiczności, iż cena pisma tego z kosztami przesyłania pocztą, wynosi, stosownie do umowy z dyrekcją jener. poczt, zawartéj na mocy art. 7 postanowienia rady adminis. z d. 2 b. m. i r. kwartalnie 24 złp. Miejscową kwartalną prenumeratę, w cenie 15 złp. przyjmuje z rana od godziny 8 do 12téj, po południu od 2 do 6téj kantor główny, w domu Towarzystwa przyjaciół nauk, na Krak. Przedmieściu.

— Pisemko perjodyczne *Śmieszek* jak dotąd tak i nadal ciągle wychodzić będzie; prenumerata kwartalna w Warszawie wynosi złp. 5, na prowincji złp. 6. Kompletnych exemplarzy nabyć jeszcze można za ceny jak wyżéj.

— *Nelkensaamen und Nelkensenker Verkaufsanzeige.* — Unterzeichnete Besitzer einer sehr vorzüglicher gegen 600 Sorten umſassender Nelkensammlung, überlassen Liebhabern von jener Nelkensammlung, diesjährig genommene Saame, gegen Einsendung von ½ Thaler pro 100 Körner und resp. 5 Thaler pro 1000 Koerner, so wie Nelkensenker unter Nummer und Charakteristik gegen Uebersendung von zwei Thalern pro Dutzend. — Desſalsige frankirte Zuschriſten werden unter Adresse von Fridrich Paessler in Gernrode unweit Quedlinburg, erbeten. — Die Gebrüder *E. et F. Paessler.*

Doniesienie o sprzedaży nasienia i ablegrów goździkowych. — Podpisani, posiadając bardzo znakomity zbiór goździków, blisko 600 rodzajów w sobie zawierający, polecają miłośnikom kwiatów tegoroczny zbiór nasienia, po pół talara za 100 ziarnek, a po 5 talarów za tysiąc ziarnek; także i ablegry tychże kwiatów po dwa talary za tuzin, które numerowano i podług ich charakterystyki za odebraniem zapłaty przesłane będą. Życzący nabycia, zgłoszą się w listach frankowanych pod adresem Fryderyka Paessler w Gernrode pod Quedlinburgiem. Bracia *E. i F. Paessler.*

— Ein Mann aus Sachsen, der seit 10 Jahren als Werkführer in grossen Fabricken geſtanden, worüber derselbe sich mit den besten Attesten legitimiren kann, suchet wieder eine Fabricke, um in derselben als Werkführer oder Mechanikus angestellt zu werden. Er verstehet sich nicht nur auf die Vortheile der Kreutz-Maschinen, sondern auch auf allen Arten Scheer-Maschinen, sowohl transversial als longitudinal vortheilhaſt zu stellen, und in gutem Gange zu erhalten; auch versteht derselbe Getriebe aller Arten auſs beste anzulegen, wie auch Eisen, Messing und Holz abzudrehen; das nähere ist zu erfragen beim Mechanikus *Arndt* in Ozorków bey Lenczyc.

Pewien rodem z Saxonji, który od lat dziesięciu zostawał przy znacznych ſabrykach jako kierujący warsztatami, na co złożyć jest w stanie jak najlepsze swiadectwa; życzy sobie wejść w obowiązki na warsztatowego lub na mechanika. Obeznany jest dokładnie nie tylko z wszelkiemi korzyściami machin krzyżowych, ale umie oraz wszelkiego rodzaju machiny tak w transwersalnym jako i w longitudinalnym kierunku ustawiać i utrzymywać. Nie jest mu także obcą znajomość zakładania trybów wszelkiego rodzaju, podobnież toczenia mosiądzu, żelaza i drzewa. Bliższą wiadomość można powziąść u mechanika *Arndt* w Ozorkowie pod Łęczycą.

— Ogród, w którym się znajduje około 200 sztuk rozmaitego drzewa owocowego, z inspektami, uregulowanemi grzędami szparagów i innych jarzyny, przy ulicy Wspolnéj pod l. 1644 i 1645, położony, jest do wydzierżawienia wraz z mieszkaniem; lub bez niego. Dowiedzieć się można w każdym czasie o bliższych szczegółach na miejscu, u młynarza P. Helbig, który zarazem miejscowość wskaże.

— Gwałtownie przybierająca woda na *Wisle*, znowu kilka łyżew zabrała, przez co już bliskie ukończenie mostu, odwleczoném zostało.

(*Artykuł nadesłany*) *Magier* obciążony wiekiem i złożony chorobą, z dniem wczorajszym to jest, 31 grudnia 1828 roku, dwudziesto-pięcioletnie dostrzeżenia swe meteorologiczne ukończył.

PROSPEKT

NA PISMO PERJODYCZNE POD TYTUŁEM:

PAMIĘTNIK WARSZAWSKI

umiejętności czystych i stosowanych.

Niema prawje gałęzi nauk ani pożytecznéj wiadomości, którąby nie miała u nas pisma czasowego: ma je prawo, sztuka lekarska, podróże, przemysł, leśnictwo, edukacja, poli-

tyka; jedne tylko umiejętności za zasadę dla tamtych służące zostają w tym względzie zaniedbane. Ważność ich równie pod naukowym jak i praktycznym względem, iest powodem do zawiązania pisma im wyłącznie poświęconego, które od stycznia bieżącego roku 1829, miesięcznie wychodzić będzie, pod tytułem: *Pamiętnik Warszawski, umiętności czystych i stosowanych.* W tém pismie obięte będą:

I. *Umieiętności moralne* jako to: — działania umysłowe pod względem ich wpływu na nauki, sztuki i życie społeczne — ekonomja przemysłowa — statystyka — historja — krytyka — pedagogika.

II. *Umieiętności przyrodzone*: fizyka — chemja — historja naturalna — zastosowanie ich do różnych potrzeb społeczeństwa, jako to: do ogrodnictwa, rolnictwa, gorzelnictwa.

III. *Umieiętności matematyczne*, z zastosowaniem ich do fizyki — astronomji — mechaniki — budownictwa —

Nadto rozmaitości naukowe, jako to: dzieła o wymienionych przedmiotach w kraju i za granicą wychodzące, ich rozbiory, ważniejsze wyjątki, zadania do nagród, żywoty uczonych, nekrologi; wiadomość o nowych odkryciach i wynalazkach, o naukowych i dobroczynnych zakładach, tudzież stowarzyszeniach w takowym celu.

Wydawcy nadając takowy obręb swoiemu pismu, spodziewają się, iż zapełniona będzie przerwa, która po ustaniu Pamiętnika Warszawskiego, w naszéj literaturze dotychczas z wielkim uszczerbkiem dla ogólnéj oświaty istniała; że zasoby umysłowych bogactw wejdą rychléj w obieg, że w rozlicznych zastosowaniach wydadzą oczekiwane korzyści; że nakoniec zajmujący się jakim oddziałem nauk, a pozbawieni mnogich i kosztownych zagranicznych pism czasowych, znajdą wskazane do dalszych prac źródła. — Wydawcy będą starali się we wszystkich spomnionych względach uczynić zadosyć oczekiwaniu czytelników ich pisma. — W ostatnich dniach każdego miesiąca wychodzić będzie tego pisma numer jeden, złożony z 7 do 8 arkuszy; trzy numera składać będą tom jeden, do którego osobny będzie tytuł i spis rzeczy. — Wszystkie exemplarze będą wytłoczone na papierze krajowym. Prenumerata roczna w Warszawie złp. 33. — kwartalna złp. 10. Przyjmuje się u wydawców, w księgarniach Glücksberga i Bzeziny, i w kantorze drukarni Gałęzowskiego, gdzie też odbierane będą wszelkie pisma do redakcji tego pamiętnika *franco* przesyłane. — Uwiadomi się poźniéj przez pisma publiczne, gdzie i pod jakiemi warunkami prenumerata będzie przyjmowana na prowincji i za granicą. — *K. L. Szyrma F. D.* — *M. A. Pawłowicz F. D.* — *S. Janicki F. D.*

— W ostatniém ciągnieniu loterji liczbowéj, odbytém w dniu 30 gru: r. z. następujące numera wyciągnięte zostały: 45. 17. 15. 71. 5.

AUSTRJA — z *Wiednia d. 20 grudnia.*

— Cesarz J. otrzymał wiadomość, że królowa Marja da Gloria, niezwłocznie w towarzystwie hr. Barbacena z Londynu do Wiednia wyjedzie.

FRANCJA — *z Paryża d. 20 grudnia.*

— Podług gazety Francji rozchodzi się w Paryżu pogłoska o zmianie ministrów: P. la Ferronayes ma zostać prezesem rady, P. Chateaubriand ministrem spraw zagranicznych, P. Molé ministrem sprawiedliwości, P. Roy pozostanie na czele skarbu, P. Perrier otrzyma wydział handlu, xiąże Broglie ma wnijść do gabinetu jako minister spraw wewnętrznych, jenerał Sebastiani jako minister wojny, P. Hyde de Neuville zatrzyma stér marynarki, a P. Vatismenil oświecenia. Ministerjum obrządków religijnych ma być zniesione. Dziennik ministerjalny *Messager*, nie daje wiary téj pogłosce.

— Francuzko lekarska kommissja w Gibraltarze, donosi pod dniem 1 grudnia, że epidemja od dni 14 przestała wzmagać się; było wszakże jeszcze 400 chorych, codziennie przybywało do 18, a umierało od 4 do 9. Tak francuzcy, jak angielscy lekarze przekonali się, że epidemja w Gibraltarze, jest téj saméj natury, co żółta febra na Antyllach i stałym lądzie amerykańskim.

— Doktor Druge ogłosił, że najskuteczniéjszym środkiem przeciw otruciu grzybami, jest lekarstwo z oliwy i proszku węglanego.

— Aby zapobiegać duchowi szykany, umyślili adwokaci w Macon otworzyć bióro, w którém każdego dnia targowego, kilku z nich znajdować się będzie, dla godzenia bezpłatnie zwaśnionych stron, lub przyjmowania obron, w razie gdyby strony nie chciały się pojednać.

— W Paryżu można teraz najmować kabrjolety nawet na minuty.

— W Lugdunie zadusił mąż 21 letnią córkę swoją i twierdził, że to uczynił dla tego, aby ją uszczęśliwić. Sąd przysięgłych uwolnił go od kary jako warjata.

HISZPANJA — *z Barcellony d. 11 grudnia.*

— Dnia dzisiejszego wieczorem, ma się odbyć exekucja śmierci na 16 więźniach konstytucyjnych. W Katalonji nie wydają już paszportów za granicę, a szczególniéj do Francji, a podróżni mogą tu tylko tak długo bawić, jak wiele potrzebują czasu do załatwienia interesów. Piękna Barcellona wyludnia się coraz bardziéj.

z Madrytu, dnia 8 grudnia.

— Były pułkownik od marynarki, który przeniesiony był do artyllerji i miejsce pobytu wyznaczone miał w Segowji, bawił od niejakiego czasu w Madrycie. Wielkorządzca do-

wiedziawszy się o tém, kazał go przywołać, nazwał go *Negro* i wkońcu osadził go w więzieniu. Tam pułkownik miał sposobność udowodnić, że wielkorządzca wczasie pobytu swego w Maladze, w epoce powstania na wyspie Leon, powstańca Riego u siebie przyjmował i spólnie z nim działał, a dopiéro wtenczas odstąpił od niego, gdy widział, że zamiary powstańców nie będą mogły spełnić się. Rada wojenna uwolniła pułkownika a wielkorządzca będzie oddany pod sąd.

— Nędza, którą jeszcze zima powiększy, zastrasza mieszkańców Madrytu. Już teraz zagęszczają się kradzieże i po godzinie 8 wieczorem nikt z domu nie śmie wychodzić. W nocy z dnia 5 na 6 zabrali złodzieje z kościoła szpitala S. Ludwika, sprzęty kościelne. Król uwiadomiony o téj zbrodni, wyznaczył 20,000 realów temu, co zbrodniarza wyda.

— Na drodze do Portugalji prowadzącéj napastują często rozbójnicy pocztyljonów i zabierają im depesze.

— Król J. mianował w miéjscu hr. Espana, wielkorządzcą Katalonji margrabiego S. Romain, który wymówił się od tego urzędu.

WIADOMOŚCI NAUKOWE.

Opis bitwy pod Warną w r. 1444 (dalszy ciąg.)

Pomimo tych powodów, wymowy kardynała, i przychylenia się biskupów węgierskich, na tym zjezdzie przytomnych, jako dowódzców wojsk własnych i krzyżowników, zgromadzonych wezwaniem duchowieństwa; Jan Hunjad przekładał z zapałem, że nie godzi się umowy, nawet wiary naszéj nieprzyjacielowi nie dotrzymać, a do tego na piśmie przez króla podpisanéj i zaprzysiężonéj, wistocie Jan Hunjad xiąże wojewoda węgierski i siedmiogrodzki, był największym swego wieku hetmanem; zawsze on muzułmanów, acz mniéj licznem wojskiem zwyciężał, nikt przezorności i światła w dowództwie, przytomności i zręczności w rozprawie zaprzeczyć mu nie mógł, i równego dowódzcy wtenczas nie było, jednak przy dotrzymaniu układu upornie stał i umowy zawartéj zapalczywie bronił. Skutkiem tych układów było dziesięcio-letnie zawieszenie broni, któremu papież Eugenjusz II, przez legata swego przeciwił się; przełożenia więc te i obietnice posiłków tak pieniężnych dla wojska, jako też floty, skłoniły króla i zgromadzonych polskich radców, a nadewszystko węgierskich magnatów, którzy ten waleczny zastępują naród, do zerwania układu.

Gdy więc z mocy tego sprzymierzenia się, król Władysław w 19,000 przyciągnął na te wyprawę, żartobliwie od hospodara, wołoskiego Jerzego Drakuły ostrzeżony był, że sultan z liczniejszym dworem na łowy wyjeżdża, pomimo tego xiąże, wojewoda wołoski przez bojarów związki na pograniczu mających i Porcie zaufanych, doniosł Turkom, że się wyprawa na nich gotuje. Amurat więc zapewnił się od strony Skanderbega przez okopy i zasieki, opatrzone załogami w miejscach do przejścia sposobnych, aby utrudzić połączenie się powstańców tych z wojskiem królewskiém w Bulgarji, dokąd zmierzało. Węgrzy zaś pomnożeni krzyżownikami przez legata wezwanymi, a od biskupów zachęceni do walki o wiarę świętą, mając na swém czele dzielnego Hunjada, wezwali załogi tureckie, w Sumen, Petrecz, Machoracz, Gałłaczu i Warnie, aby z twierdz tych ustąpili i do Azji się przeniosły, do czego im wolne ofiarowali przejście. Odrzucili to wezwanie dowódzcy w Sumen i Petrecz i bronić się oświadczyli. Zdobyte twierdze ich szturmem a załogi i ludność bez różnicy płci i wieku wpień wycięte zostały; przestraszone tém okrucieństwem inne osady, łatwiejszemi były do ustąpienia, zapewniwszy sobie wolne przejście aż do morza, co też muzułmanom Węgrzy przyzwoicie ułatwili, osadowiły się więc wspomnione załogi w Warnie i przyległe zajęły stanowiska. Muzułmanie przekonawszy się o związku panów chrześcjańskich na poniżenie wyznania proroka i wypędzenie izlamizmu z Europy, złożyli radę w Magnezji, aby w tak przykrém położeniu i niebezpieczeństwie wiary, domagać się u janczarów powrotu złożonego padyszy do steru rządu i dowództwa wojskiem. Amurat nastąpiwszy na miejsce złożonego z tronu małoletniego Mahmuda, udał się zaraz na morze, a opłaciwszy hojnie pieniędzmi z sułtańskiego skarbu wziętemi, włoską uczynność, tak przełożonych flot ujął sobie, iż całe wojsko tureckie okrętami do pomocy chrześcjan służyć miało, do Europy przewiózł, które przeszło stotysięcy jazdy i janczarów 50,000 wynosiło; tak zaś szczodrobliwością i podarunkami ujął Włochów przełożonych okrętów, że w poblisku stojący kardynał Franciszek z Florencji, o tém wykonaném przewiezieniu muzułmanów nie wiedział. Jednak na to doniesienie złożył Władysław walną radę ogólną wojenną dla zasiągnienia zdań sprzymierzonych.

Xże wojewoda wołoski Jerzy Drakuła, był mniemania, aby się spiesznie cofać, inni zdania byli aby twierdze Bulgarji osadzić naszemi załogami, i zabezpieczywszy pośrednie między niemi stanowiska, i połączywszy je posiłkowemi strażami, oczekiwać posiłków. Jan Hunjad przeciwił się obu tym zdaniom, a wykazując podwójność Wołoszyna i złą wiarę sprzymierzonych flot, najprzód oddalenie od wojska Jerzego Drakułę koniecznem bydź mienił, dla doznanego jego zmiennictwa i znoszenia się z nieprzyjacielem.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

— TEATR NARODOWY. Dziś opera Józef w Egipcie.

W DRUKARNI A. GAŁĘZOWSKIEGO PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.